

FELSŐKRISZTINA

2002. NAGYBÖJT

Felső-Krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia, 1124 Budapest, Apor Vilmos tér 9, telefon: 356-0089

Szentmisék rendje:

Hétköznapokon reggel 1/28 és este 6 órakor

Vasárnap reggel 1/28, 9, 1/211, este 5 és 6 órakor

Hivatali órák:

Hétfőn, kedden, szerdán és pénteken

délelőtt 9-12, délután 1/25-1/26 óráig

Krónika

„Az örömről szükségünk van, az öröm erőt ad, fizikai értelemben is. Akinek lelke és szelleme örül, kevésbé fárad el, és mindig kész továbbra is a jót cselekedni. ...Az örömmel teljes lélek sugárzásával prédikál...”

(Teréz Anya breviáriuma)

*

A Taize-i találkozó elmúlt, de szellemisége közöttünk maradt. A találkozó után a szervezők és a szállásadók közös imádkozásra és beszélgetésre gyűltek össze, ahol arról folyt a szó, hogy a plébánián élő gyerekek és fiatalok számára hogyan lehetne közösségeket szervezni. Első lépésként Kertész Anna és a Horányi házaspár patronálásával „klub” szerveződik a 12-16 éves korosztály számára. A részletekről később beszámolunk, de már most kérjük, hogy akinek építő ötlete, bármilyen karizmája van a foglalkozások szervezéséhez és megtartásához, jelentkezzen Horányi Attilánál vagy Kertész Annánál.

*

„Újuljatok meg Lélekben” - Ez püspöki jelmondata a január 12-én tábori püspökké szentelt **Szabó Tamás atyának**, aki január 27-én mutatta be első püspöki szentmiséjét templomunkban. A szentmise elején Márton atya és a gitáros fiatalok köszöntötték az Úr áldását kérve munkájára. A Püspök úr válaszában megígérte, hogy továbbra is örömmel jön hozzánk és kérte, hogy imáinkkal támogassuk őt munkájában.

(folytatás a 2. oldalon)

Az első idei keresztút

Család rovat indul!

Új rovatot indítunk egyházközségünk lapjában: a **Családi oldalt**. Ezen az oldalon, - mint ahogy neve is mutatja -, a családokat szeretnénk megszólítani, hozzájuk szeretnénk szólni. Itt szeretnénk beszámolni plébániánk családjairól, a plébániái családi programokról, a különböző házas- és családcsoportokról, a Babaklub valamint a kis és nagy hittanosok életéről. Be szeretnénk mutatni néhány az Egyházban működő családmozgalmat és családszolgálatot, de helyet kapna itt egy-egy olvasmány- ill. filmélmény is.

Célunk, hogy családjaink ezáltal is lélekben gazdagodjanak és közelebb kerüljenek egymáshoz. Ezért szeretettel várjuk szerkesztőségünkbe ötleteiket, egyéni beszámolóikat és írásait. (8-9. oldal)

**A Felsőkrisztina Katolikus Kör
márciusi előadása 19-én, kedden este
fél hétkor lesz templomunkban:**

**Maróth Miklós professzor
A muzulmán világ keresztény szemmel**

Az újság ingyenes, előállítási költsége példányonként 50Ft. Kérjük a kedves híveket, amennyiben tehetik, támogassák a lap további megjelenését. Köszönjük.

(folytatás az 1. oldalról)

Január 20-án volt az immár hagyományos **véradás a plébánián**. Sajnos **ezúttal igen kevesen** - feleannyian, mint máskor - vettek részt. Reméljük, hogy a következő alkalommal ismét a régi „felsőkrisztinás” lelkesedést és áldozatvállalást tapasztaljuk majd.

*

Az ökumenikus imahéten január 24-én templomunkban jöttek össze a protestáns és katolikus testvéreink, hogy együtt imádkozzanak a keresztények egységéért. A liturgiát schola szép énekei tették még megihettebbé.

*

Változatlanul **kevesen vesznek részt** a keddi esti **felnőtthittanon**, pedig ránk felnőttekre is ráfér, hogy hitbéli ismereteinket gyarapítsuk vagy felfrissítsük, a keresztényeket érintő kérdésekről beszéljünk. Erre itt lehetőség nyílik.

*

Az idei farsang rövid volt, de aki tehetett bálozott. Február 2-án volt a **budai plébániák immár hagyományos bálja**, amelynek fővédnöke ezúttal is **Paskai László bíboros úr és Orbán Viktor miniszterelnök úr** voltak. Telt ház -és résztvevők elmondása szerint- fantasztikus hangulat volt a bálon.

*

A felsőkrisztinások azonban másnap is ünnepeltek. A gyerekek a 9 órai gyermekmisén, a felnőttek a fél tizenegy órai szentmisén **köszöntötték** énekekkel, verssel, imádsággal **a 60 éves Márton atyát**. Mi ezúton kívánunk neki jó egészséget az Úr-isten kegyelmét és áldását, és sok

örömet (bennünk is).

*

Mire lapunk megjelenik, már megkezdődik a böjti idő. „...a böjt nem étlap kérdése. Nem arról van szó, hogy, ha húst nem eszem, de dugig lakom hallal és tésztával, akkor én böjtöltem.... Mi is a böjt? Tulajdonképpen a böjt egy lelki mozdulat, amikor elfordulok magamtól a hasközpontú embertől.... A böjt azt jelenti, hogy az ember el mer fordulni magától azért, hogy sokkal intenzi-

vebben odafordulhasson az Élő Isten vezetése felé, hogy az imádsága ne monológ, hanem dialóg legyen. ..A böjt által próbáljuk üressé tenni bensőnket, hogy befogadhassuk az igazán lényegest: Isten Igéjét, Jézust magát.” (Gyökössy Endre: Könyvecske a böjtről)

Keressük tehát egyénileg és közösségeinkben is a lelki megújulás alkalmait, az elcsendesedést, a lelki gyakorlatokat, lelki olvasmányokat.

Béres György

Húshagyókeddi mulatság a scholában

A képviselő-testület liturgikus bizottsága szemlét tartott a templom átalakítását követő észrevételek begyűjtése után, mivel a liturgikus tér berendezésének véleményezése a bizottság feladatkörébe tartozik.

Nagyon örülünk az igényes, szép templombelső-kialakításának: az új térbeosztásnak, a festésnek, a restaurálásnak, az ötvösmunkáknak, az új szenteltvíztartóknak és a keresztlőkút ötletes kivitelezésének, a szószék kialakításának, a hangosítás megújításának, a szentélyben lévő feszület megvilágításának, a textilképnek, a keresztút képeinek a haladási iránynak megfelelő elhelyezésének. Ezúton is köszönjük a tervezőknek és minden közreműködőknek!

Az észrevételek közül azokat, amelyek megoldásában egyetértés alakult ki a bizottság tagjai között, a plébános úrral egyeztetjük, majd a február 16-i gyűlésen a képviselő testület elé terjesztjük. Ezek a következők:

- az örökmécses lámpája rózsaszínűre fakult a kezdeti sötétpirosból: az időnkénti csere helyett hóálól festés alkalmazása, vagy az előtétüveg színezése szükséges;

- a kancsók, áldoztató tálcák asztalkája nem volt jó helyen a tabernákulum túlsó oldalán (áldoztatás előtt a pap útját keresztezte a ministráns), nincs jó helyen most sem (messze van az oltártól és rossz oldalon) és színben, stílusban elüt a szép, restaurált virágtartó oszloptól: az építészek tervezzenek újat sötét fából vagy az oltárhoz illő kőből és kerüljön esztétikus és praktikus helyre;

- a magyar zászló felerősítése szükségmegoldásnak tűnik, falvédőszerű, a fülkénél méltóbb helyet keresünk, ahol esetleg hosszabb rúddal lobogószerű helyzetben állhatna: várjuk;

- nem mindenkinek egyértelmű, hogy az oldalfülkékben lévő képek, szobrok kit ábrázolnak: a textilképek alkotóját fogjuk felkérni szolid,

Legyen még szebb!

stílusos feliratok elkészítésére;

- nem egységes a fülkékben lévő székek száma: mindegyikbe két széket kellene elhelyezni, ezzel az üléshelyek száma is emelkedne;

- a Filoména-kép nincs együtt az ereklyével: heves vita után született a döntés, hogy a Feszty Masa (Feszty Árpád leánya) által festett, fiatal lányt ábrázoló kép visszakerüljön a hátsó mellékoltáron álló (ókeresztény sírból származó) csontereklye fölé;

- a karzat falán lévő nagy kerek óra pályaudvarra illik inkább, mint templomunkba: ki lehetne tenni az előcsarnokba (hogy az elkésőknek feltűnjön), és az építészek tegyenek

javaslatot a prédikáló papok számára célszerű óra alakjára, helyére.

A liturgikus bizottság reméli, hogy templomunk még szebbé tétel érdekében tett ajánlásaink hamarosan megvalósulnak.

Takács László

ARCHÍV

A Felsőkrisztinavárosi Keresztelő Szent János templomban, a Budavári Evangélikus Egyházközség énekkara április 4-én, az esti misén Bach, Croce, Gasparini, Schütz, Stradella, Mozart, Perti és Kodály gyönyörű egyházi szerzeményeiből adott elő egy-egy számot Csorba István karnagy vezényletével.

Új Ember 1965. április 11.

IMÁDSÁG A PAPOKÉRT

(Elhangzott 2002. febr. 3-án, plébánosunk, Márton atya 60. születésnapja alkalmából tartott egyházközségi köszöntőn.)

Először is megköszönjük Neked, Urunk, hogy ezek a férfiak vállalták a papi hivatást, hogy nem helyezték hívásod elé sem egyéni karrierjüket, sem a családot. Ha ezt tették volna, nagy volna a mi hiányunk ...

Köszönjük, hogy bátorságot adtál nekik az áldozathoz és a lemondáshoz. Ezért táplálkozhatunk most az élet kenyerével, képezhetjük lelkünket áldott kegyelmeddel, s várhatjuk azt az órát, amikor fölragyog majd előttünk Arcod fényessége a halálban.

Köszönjük, hogy papjainknak vannak hibái is. A tökéletes emberek nehezen értenék meg gyengeségeinket.

Azok, akik mindig egészségesek és nem ismerik a szenvedés gyötrelmeit, nem tudnak együtt érezni a betegekkel. Te azt akartad, hogy papjaid ismerjék és megértsék az emberi gyengeséget is.

Kérünk, Urunk, őrizd meg őket az elbizakodottságtól, ha sikerül

egy-egy vállalkozásuk, de ne engedd őket elcsüggedni sem, ha nem látják tüstént munkájuk gyümölcsét.

Bocsásd meg Urunk, mikor oly sokat kérünk Tőled és papjainktól. Hiszen őszintén bár, de talán mégis túlzottan önző módon azt kérjük Tőled, hogy adj nekik sokoldalú tehetséget: legyenek nevelők a gyermekek között, az élet jó ismerői a jegyesek előtt, legyenek orvosok a gyóntatószékben, professzorok az élet nehéz kérdéseinek a megoldásában, teológus-történészek a kételemek elosztásában, hitet és reményt sugárzók a szomorúak között, derűsek és készségesek akkor is, ha fáradtak vagy kimerültek, tudjanak szolgálni, mindig szolgálni csak a Te ügyedet szolgálni.

Add Uram, hogy megértsük feladatunk, munkájuk problémáit. Segítség megéreztetni velük irántuk érzett ragaszkodó szeretetünket.

S végül, engedd azt is, Urunk, hogy azt a keveset, amit papjaid joggal elvárhatnak tőlünk, mi, hívek megtegyük: azt, hogy kitartóan tudjunk értük imádkozni.

Áldd meg, Uram, papjainkat!

A Székesfehérvári Egyházmegye négy templomának védőszentje Keresztelő Szent János. Egyikük, a fülei műemléktemplom bemutatásával már megpróbálkoztam egy évvel ezelőtt - nem sok sikerrel. Annál egyszerűbb és örömtelibb feladat a Csepel-szigeten található Ráckeve plébániatemplomának bemutatása, amely szintén Keresztelő Szent János oltalma alatt áll.

Annak, aki a templom története iránt érdeklődik, könnyű dolga van, hiszen a sekrestyében megvásárolható a város katolikus templomait ismertető, a plébánia kiadásában megjelent *A ráckevei katolikus templomok* című kiadvány. Szerzője, *Miskei Antal* rendkívül precíz tanulmánya igen széles ismeretekre és bibliográfiára épül. Tudományos mű, ami a laikus érdeklődő számára is élvezetes olvasmány.

A mai Ráckevétől északra már a középkorban állt egy Szent Ábrahám titulusát viselő monostor templom, amelyről az első említés 1212-ből származik. 1440-ben az al-dunai Kevéről a török előrenyomulás elől menekülő jómódú ráckók (szerbek) telepedtek meg a városban, akik 1487-re felépítették a ma is látható, egyedülálló művészettörténeti értéket képviselő, gótikus Nagyboldogasszony templomukat. Amíg ez felépült, a katolikusok és az ortodox hívek közösen használták az Ábrahám templomot. Mivel ez a városközponttól több kilométerre északra volt, 1517-ben a „*rác*” *Borbás* család egyetlen kereskedelmi útjának nyereségéből felépíttette a katolikusok Szent Kereszt templomát. A török kiűzése után az új földesúr, *Savoyai Jenő* herceg támogatásával már 1690-től elkezdték újrászervezni az egyházközséget, amit hivatalosan 1699-ben emeltek plébániai rangra. A súlyos paphiány miatt a veszprémi püspök német származású domonkos szerzeteseket küldött Ráckevére, akik 1701-től irányították az egyházközség életét. A megrongálódott

Testvértemplomunk Ráckeve

templomot a XVIII. század folyamán többször felújították. De a katolikus közösség kinötte a régi épületet, így 1778-ban, egy évvel az egyházmegye alapítása után a székesfehérvári püspök arra kérte *Mária Teréziát*, hogy új, nagyobb templomot építhessenek a város katolikusai. Az építkezés 1791-ben indult meg, elsősorban a város birtokosa, a királynő lánya, *Mária Krisztina* főhercegnő és férje *Albert* szász-tescheni herceg adományából. Az új, 32 m hosszú és 10 m széles épület 1799-re készült el. Június 30-án szentelte fel *Milassin Miklós* székesfehérvári püspök. A ma is látható egyhajós templom, copf stílusú, homlokzati toronnyal, kissé beugró félköríves szentélyzáródással; hajója lapos mennyezetű, szentélye csehboltozatos. Berendezése értékes. Főoltára *Falkonéri (Falconeri) József Ferenc* alkotása - mint általában a Keresztelő Szent János oltalmában álló templomokban - Jézus Jordánban történő megkeresztelkedését ábrázolja. A többi oltár, a szószék és a padok is 1800 körül készülhettek. Több értékes ötvöstárgyat, kelyhek, monstranciát és gyertyatartót is

őriz a plébánia.

A templom falait és teljes mennyezetét mintegy 600 m²-en *Patay László* festőművész freskói borítják. A secco technikával *dr. Szilárdfy Ferenc* ikonográfiai koncepciója alapján 1994-ben készült kompozíció 245 alakot ábrázol. A freskók a laikus és a műértő szemlélőben is ellentétes érzéseket váltanak ki, a későbarokk templom hangulatával és berendezésével nem minden esetben harmonizálnak. Ennek ellenére rendkívül érdekes és bátor az ikonográfiai koncepció. Többek között a főoltár két oldalán Keresztelő Szent János szülei, Zakariás és Erzsébet az oltárkép felett egy tálcán Keresztelő János levágott feje látható. A szentély bal oldalán a festő a templom felújításában közreműködő egyházi méltóságokat, pl. székesfehérvári püspököket, többek között *Takács Nándor* jelenlegi püspököt ábrázolta, illetve az egyházközség előző és mostani plébánosát is. A jobb oldalra a város 1994-es, Duna felőli látképét festette. A bejárat mellett, a karzat falán pedig azon családokat és személyeket örökítette meg, akik anyagilag hozzájárultak a freskók megvalósulásához. Hasonló, XX. század végi művészi korrajzot katolikus templomban nem igen láthatunk máshol az országban.

A város több szállal is kötődik Keresztelő Szent Jánoshoz, hiszen a már említett rendkívül értékes ortodox templom oldalkápolnája is az ő oltalmában áll.

A ráckevei Keresztelő Szent János plébániatemplom a város központjában, a városháza és a református templom közvetlen közelségében található. Az utazó már messziről, a Duna-hídról láthatja a város négy tornyának legdélebbikét, a plébániatemplom 39 m magas tornyát.

(A templom freskóit készítő *Patay László* festőművész életének 70. évében 2002. január 10-én meghalt. Temetése január 19-én Ráckevén volt.)

Vasdinnyei Miklós

Beszámoló a képviselőtestület 2002. február 17-i üléséről

A kezdő ima után Béres György a testület elnöke röviden ismertette az előző ülés jegyzőkönyvét.

Horváth Lászlóné előterjesztette a **2001. évi zárszámadás és a 2002. évi költségvetés főösszegeit**. Elmondta, hogy több tételt nem lehetett pontosan meghatározni, hiszen a júliusi betörés alkalmával a pénztárkönyvet és az addigi bizonylatokat is elvitték.

A 2001. évi zárszámadást és a 2002. évi költségvetést a képviselőtestület tartózkodás és ellenszavazat nélkül elfogadta.

Márton atya megköszönte Horváth Lászlóné eddigi áldozatkész munkáját, és kérte további segítségét.

Marosi Gabriella ismertette a **földszinti lakás felújításának terveit**. A munkálatokhoz a Széchenyi-terv keretében támogatásra fogunk pályázni. A várható költség kb. 2.000.000 Ft amit a kivitelezői ajánlatok ismeretében lehet pontosítani.

A **templom külső felújítása** 4.000.000,- körüli összegbe kerülne, erre azonban csak 2003-ban fogunk sort keríteni.

Pongrácz Judit és Marosi Gabriella vállalták, hogy az Oltáregylettel közösen közreműködnek a padok ülőpárnáinak beszerzésében.

Márton atya a **plébániai zsinat előkészületeiről** beszélt. A képviselőtestületi bizottságokat továbbiakkal kiegészítve lehet az előkészületeket megtenni. Jó alkalom lesz erre az egyházközségi fórum is május 11-én. Várjuk mindazok jelentkezését és segítségét, akik szívesen részt vennének ebben a munkában.

Márton atya kiemelte, hogy a helyi ügyeket, problémákat kell megvitatni, közös ügyeinkről kell beszélgetni, hogy a zsinatnak minél többen érdekelt, aktív részesei legyenek. A zsinatnak hosszú távú folyamatokat kellene elindítania.

Kazatsay Imre javasolta, hogy végeztessünk szociológiai felmérést, amit nagyon jó háttérként tudnánk alkalmazni. Vajna László felajánlotta segítségét. Kovács Ádám emlékeztetett, hogy dr. Nagy Imre plébános is kezdeményezett zsinatot, de az nem járt sikerrel. Javasolta, hogy a plébánián működő különböző csoportok aktívan vegyenek részt a munkában. Horváth Lászlóné felhívta a figyelmet arra, hogy a témákat kell jól meghatározni, majd ahhoz választani a bizottságokat és a résztvevőket.

Takács László a liturgikus bizottság nevében ismertetett néhány, a **templombelsővel kapcsolatos felvetést**. Az örökmécs állandó piros fényét Kazatsay Imre segít megoldani. Segítséget kér az

oltár melletti kis asztal kialakítására és helyére. Javasolja, hogy a kápolnába két szék kerüljön, szerezte elferne. A képeken szobrokban megjelenített szentek nevét javasolja felírni. A nemzeti zászló helyének kijelöléséhez segítséget kér, ahol most van az nem jó. A bizottság javasolja, hogy a Filoména kápolnából vegyük ki a tabernákulumot, és a Feszty Masa által festett Filoména kép kerüljön vissza korábbi helyére az ereklye fölé. Javasolja továbbá, hogy a kórus mellvédjén látható óra legyen inkább az előtérben. Béres György javaslatára a fenti kérdéseket a liturgikus és a műszaki bizottság közösen megvitatja, és Márton atyával egyeztetve javaslatot tesz a megoldásra.

Vajna László a ministrálás körüli állapotokra hívta fel a figyelmet. Fegyelmezettebb ministrálási rend szükséges, aki ministrálni akar, annak vállalni kell a feltételeket!

Márton atya – a reményeink szerint - augusztusban érkező káplánt fogja megbízni a ministránsok szervezésével.

Szerdahelyi Csongor ismertette a képviselőtestület néhány programját: egyházközségi fórum, búcsú, majd szeptember 20-22. között lelkipályakorlat Sümegen Barsi Balázs ferences atya vezetésével.

A **Felsőkrisztina Katolikus Kör** következő meghívottai: III. 19-én Maróth Miklós, IV. 16-án Nemeshegyi Péter, V. 14-én Márfi Gyula érsek. A fenti időpontok között keddenként felnőtt katekézis van a tanácsteremben.

Szerdahelyi Csongor azt javasolta, hogy a képviselőtestületi üléseknek legyen meghatározott időpontja: február, május, szeptember és december hónapokban. Az ülés előtti kis vita későbbi elkerülésére az ülések a zsoltos után kezdődnek.

Vajna László beszámolt a kerület és a cserkészek közötti együttműködésről, a kerületi cserkésznap előkészületeiről, és hívott mindenkit a május 27-re, a 16 órakor kezdődő **cserkészavatóra**.

Madocsay Ákos az április 13-14-én nálunk vendégeskedő felvidéki gitáros együttes programjára invitált.

Füredi Ivánné segítséget kért a június 17 és július 7 között megrendezendő **gyermektáborhoz**. Pedagógust vagy pedagógus gyakornokot keresnek a gyermekek felügyeletére.

A testület az ülést imával zárta.

Müller Ferenc
jegyző

A borítólapon a nagymarosi plébánia fiatalok által birtokba vett kertje, háttérben a templomtorony és a visegrádi fellegvár, kissé közelebb pedig az egykori napközim épülete, ahol, mint kisiskolások, heti 10 forintért kaptunk nap-mint nap leozmált tejeskávét, Hitler-szalonnás szendvicset, meg bab- és kelkáposzta-főzeléket kettőnyolcvanas kolbásszal. Persze, a nagymarosi egyházközség másról is nevezetes, többek közt arról, hogy nemcsak a szerző - akit „Beton”-ként ismerünk és tisztelünk - töltötte itt kezdő káplánként a felszentelést követő első éveket, de a mi mostani plébánosunk, Márton atya is. E pusztai érzelmi kötődés önmagában persze még nem indokolná, hogy e könyvet, itt és most egy budai egyházközség tagjainak ajánljam, mely ráadásul - mint ahogy arra a „Segítség kezdő papoknak” alcím utal - nem is a híveknek, hanem a szeminárium védett burkából az élet sűrűjébe kikerülő frissen végzett, újonnan felszentelt papoknak szól. Azoknak, akik napjaink szekularizált világában roppant nagy, kegyelmet és emberi segítséget egyaránt megkívánó feladat előtt állnak, hiszen: „Nincs tökéletes hely, a hit nem öröklődik (...), s nap mint nap gondozni kell a meglévő hitéletet és vetni kell a következő nemzedék lelkébe.” S mivel nekik is, mint a tanulóvezetőknek, akik csak fokozatosan érzékelik a gáz- és a fékpedál használatát, hosszú idő kell, míg magukban meg tudják teremteni a profán tettek széles skáláját megkívánó gyakorlati lelkipásztori cselekvés és a papi élet magvát adó szemlélődés összhangját, s mivel ráadásul reájuk is igaz, hogy „a Szentlélek ajándékai közül utoljára kapjuk a bölcsességet”, minden hívőnek kötelessége munkájuk segítése, beilleszkedésük megkönnyítése. Amikor tehát a sokat tapasztalt püspök 12 fejezetbe foglalva adja közre jótanácsait, intelmeit és buzdításait,

Könyvajánló

Balás Béla: Az első plébániám

hogy a megérkezés-berendezkedés minél zökkenőmentesebb, a hívekkel, a gyermekekkel és az iskolaigazgatókkal való kapcsolatfelvétel minél gyümölcsözőbb legyen, hogy a jegyesek, az öregek és a szenvedők hasznos útmutatást, valódi szeretetet és támogatást kapjanak, hogy az építkezések, a liturgikus újítások vagy akár a kirándulások is ugyanúgy szolgálják a lelkipásztori munkát, mint a lelkigyakorlatok vagy a karácsonyi-húsvéti ünnepek, stb., stb., nos, akkor egyúttal tükröt tart a hívőközösség elé is: mivel könnyítjük meg, miben segítjük papunk munkáját, miben vállalunk közösséget vele és egymással. Vajon

- önző módon - nem kívánunk-e túl sokat és túl sok félet lelkipásztorinktól? (Lásd lapunk *... oldalán közölt Imádság a papokért c. kertes írásunkat.) Ismerjük-e kísértéseiket? Elismerjük-e alapvető igényüket a pihenésre, a feltöltődésre, a továbbképzésre s főleg a ritka ajándéokra, a zavartalan csendre, az elmélyülésre és a szakadatlan lelkigyermeli életre (lásd ehhez a 11., A folytatás c. fejezetet)? Csupán azazal, hogy e kérdésekre ki-ki megpróbálja megfogalmazni a maga válaszát, nemcsak az újonnan érkező papok munkája lesz hatékonyabb és áldásosabb, de erősödni kezd a közösség is - összetartozásban, szolidaritásban és imában.

Szende Ákos

Érezzük otthon magunkat?

avagy a plébánia mindenkié

A cím, bevallom, csalóka; hiszen nyilván biztatást, lelkesítést várnak. Az írás műfaját úgy tudnám meghatározni: dohogás. Jó, hogy egyre több csoport, közösség működik az egyházközségben és tartja rendszeres összejöveteleit a plébánián. Bizony, nagyon jó lenne, ha ezeknek a csoportoknak a vezetői, tagjai valóban otthonuknak éreznék a plébániát, a közösen használt helyiségeket, hiszen az otthonunkat úgy hagyjuk el, hogy tudjuk, úgymint nekünk kell oda visszatérni és rendet tenni.

Akkor talán nem fordulna elő, hogy a más helyiségbe hurcolt székek, asztalok nem kerülnek vissza; az ablak nyitva marad, nem gondolva arra, hogy pár óra múlva kihűlt terem várja a következőket. Akinek szüksége van rá, előfordul, hogy szó nélkül viszi el a diavetítőt, videót, váratlan helyzetbe hozva azt, aki óráján, foglalkozásán szeretné használni. A legbosszantóbb pedig, ami a fehér mágneses táblával történik: minden elképzelhető

eszközzel próbálnak írni rá és aztán ezt a legváltozatosabb módon eltüntetni. Az eredmény: maszatos, összekarcolt tábla. Ahogy a lakásunkban is, ezekben a helyiségekben is számos apró dolog van még, amire a közös használat során oda kell figyelni.

De ezekben nem is igazán maga a tény a szomorú, hanem az a régóta tartó mentalitás, hogy – tisztelet a kivételnek – nagyon ritkán van, aki bejelenti, vállalja a károkozást. Pedig a plébániaépületet - sem régebben, sem most - nem az ilyesmiért leharapott fejek díszítik. Mégsem derült ki, hogy ki törte be egyszer belülről az ablakot, vagy amikor még többeknek volt kulcsuk az irodába, ki csinált több ezer forintos telefonszámlát.

Tudom, hogy kétélű dolog ilyesmiről írni, megbántódik, akit nem is érint, és ez nem áll arányban az esetleges eredménnyel. De ez is a mi közösségünkben történik, szóval kell tenni.

L.K.

Közhely, hogy a számok makacs dolgok, hidegen és tárgyilagosan árulkodnak a tényekről. A statisztika számadatai objektívek, bárhogy magyarázgatjuk és értelmezzük azokat.

Gondolom, sokan szomorkodtunk, amikor a 2001. évről készült plébániai beszámoló száraz tényeit, számadatait olvastuk, bár azok nem értek minket váratlanul. Majd négyszer annyi temetés, mint keresztelő, összesen 13 esküvő, alig 240 hittanos. Ezek bizony elszomorító és elgondolkasztó számok. De vajon tényleg ennyire gyászosak ezek? Vajon mindenről, ami mögöttük van, tárgyilagosan és hűen árulkodnak?

Nemrég kezembe került a Várunk, a Budavári Főtemplom (Mátyás templom) közösségi lapjának különkiadása, a 2001-es plébániai beszámoló. A főváros legkisebb területű és lélekszámú egyházközségének anyakönyvében egészen más, a miénktől szögesen eltérő számokat olvashatunk. A Mátyás templomban az elmúlt évben 112 keresztelő és mindössze 27 temetés volt, miközben 104 pár fogadott örök hűséget a történelmi falak között. Ilyen örömteli adatokról mi, itt, a Felső-Krisztinavárosban még álmodni sem merészelünk.

Minden relatív...

De ha alaposan elolvassuk a beszámolót, a kép árnyaltabbá válik. „A Mátyás-templomban az esetek többségében azokat a gyerekeket kereszteljük meg, akik egyrészt nem a híveink, de a szülők nálunk kötöttek házasságot. ... (Közülük) ... elég sokan vannak, akik a csecsemő keresztelést igénylik, de az ezzel járó nevelést, illetve katolikus szellemű családi életet már nem.” Az esküvőkről ezt olvashatjuk: „Templomunk Budapest egyik legdivatosabb esküvői helye. Sajnos ez azzal jár, hogy az esetek jelentős részében nem a hit, hanem a templom, mint díszlet a helyszínválasztás oka. ... Sajnos növekszik azoknak az idegen anyanyelvűeknek a házasságkötése, akik Magyarországot és a Mátyás templomot az olcsóság miatt választják.” S bár az atyák és az egyházközség a jegyesoktatásba bekapcsolódó házaspárjai mindent megtesznek a hit alapigazságainak átadására és a keresztény, szentségi házasság megismertetésére, ez nem mindig jár sikerrel.

Ha a hitoktatásról szóló fejezethez érünk, elolvashatjuk, hogy talán sem elsődleges, sem bérmlás nem volt. Mivel a vár lakossága meglehetősen előregedett, és a

gyerekek többsége egyházi iskolába jár, a plébánián az óvodásoktól az egyetemistákig bezárólag alig 50 fő jár hittanóra, ők sem mind rendszeresen. A plébániához tartozó általános iskolában – érdeklődő hiányában – nincs hitoktatás.

Nem szabad ezekből a számokból messzemenő következtetéseket levonnunk, hiszen a Mátyás templom a főváros és az ország egyik legkülönlegesebb helyzetű temploma, talán a legismertebb az országban, ugyanakkor a legkisebb lélekszámmal és területtel, mégis elkötelezett, pezsgő katolikus hit- és közösségi élettel.

A számok igen makacsok, száraz tényekről árulkodnak. Vagy mégsem mindig?

V.M.

ARCHÍV

Jurassa Endre karnagyot, aki negyven éve szolgálja az egyházi zenét, harmincnégy éve pedig a budapesti felső-krisztinavárosi egyházközség énekkarát vezeti, jubileuma alkalmából Schwarz-Eggenhofer Artur, az esztergomi főegyházmegye apostoli kormányzója meleg hangú levélben üdvözölte, amelyet Berzsenyi István plébános olvasott fel azon a vasárnapi nagymisén, amelyen Jurassa megragadó ereiű Szent István miséjén mutatták be.

Új Ember 1965. október 21.

AZ IDŐ ÉS AZ ÉLET

„BETELT az idő, és elközelt az Isten Országá” (Mk 1,15)

Ha valaki, mint Simeon (Lk 2,25-32), meglátta a názáreti Jézusban a Krisztust, az Isten Fiát és megízlelte az örökkévalóságot, annak számára az idő többé nem múlik, hanem telik. Mert, ha az idő **múlik**, akkor az azt jelenti, hogy minden nappal, minden órával egyre kevesebb van még belőle hátra és egyszer egészen elmúlik. De ha **telik**, ez azt jelenti, hogy nő, minden nappal, minden órával közelebb van a kiteljesedéshez. Telik, azaz telítődik, mint egy pohár, egy edény, s

azután egyszer **egészen megtelik**. Teljesen tele lesz, kiteljesedik benne az élet. A múló idő viszi az életet el, egyre messzebb. A telő idő hozza az életet, az örök életet egyre közelebb. Aki felett múlik az idő, az rendszerint hátrafelé néz a múltba. Aki számára telik az idő, az előre néz, még a halálon át is a jövőre, az örökkévalóság felé.

A múló idő öregít, a telő idő pedig megérlel. Az idő múlása nyugtalanít és szomorúvá teszi az embert. Az idő telése pedig vigasztal, meg-

békít.

Akinek az idő telik, az ősz hajjal nem a szép ifjúság elmúlását, hanem a közelgő örökkévalóság dicsfényének jelét láthatja már. A múló időben a halál kapuzárás, érthető hát előtte a pánik. A telő időben a halál kapunyitás, érthető hát előtte a nyugalom. A múló időben a halál az életünknek vége, az telő időben pedig a halál csak a mulandóság vége, és az örök élet kiteljesedése.

Joó Sándor

CSALÁD ROVAT

Családpasztoráció a plébánián

Napjainkban sokat beszélnek a család és a házasság válságáról; sokan támadják ill. alulértékelik a család és a házasság intézményét. Pedig a házasság evangélium, vagyis örömhír: a házastársak és a külvilág számára Isten szeretetének a jele. Egyben kiindulópontja és célja a családnak, amely a társadalom és az egyház alapsejtje. Ezért törekszik egyházunk a család és a házasság védelmére az őket érő negatív hatásokkal (szabadosság, a fogyasztás és a pénz túlértékelése, az idősek és az új élet elutasítása stb...) szemben. Minthogy az egyház közösségi lét, a legnagyobb védelmet a közösségek - a többgenerációs nagycsaládok felbomlása miatt a több család természetes kapcsolatából álló család-közösségek - nyújtják. Itt a családok segítséget kaphatnak a világban való

tájékozódásban és a keresztény életvezetésben. Egyben ezek a családközösségek képezik a családpasztoráció alapvető területét.

Ebben az évben szeretnénk plébániánkon is kiteljesíteni és az eddigiek mellett más területekre is kiterjeszteni a családpasztorációs munkát. Számos helyen szép eredményeket értünk el, de még rengeteg a tennivaló. Úgy érezzük, plébániánk családjai egyre szilárdabb közösséget alkotnak, amit a vasárnapi szentmisék, az azt követő agapék és a közös programok (mint pl. a majális) is erősítenek. Már néhány éve sikeresen működik a babaklub, és megalakult néhány házascsoport is. A sort azonban folytatnunk kell.

Tavasza tervezük a házascsoportok vezetőinek összejövételét, hogy

lehetőségük nyíljon vélemény- és tapasztalatcserére; valamint újabb házascsoportokat szeretnénk indítani. Emellett idén elsősorban a jegyesekre irányítjuk figyelmünket. **Szeretnénk - Márton atya hozzájárulásával - a jegyesoktatásból részt vállalni.** Erre azonban csak a tartalmi és formai kérdések tisztázása és kidolgozása után kerülhet sor. Tervünk az, hogy a házasságkötés után is odafigyeljünk a kezdő házásokra, és bevonjuk őket a plébánia életébe. **Ezért olyan házaspárokat keresünk, akik szívesen részt vennének a felkészítő anyag összeállításában és a jegyespárok gondozásában.**

Reméljük, hogy munkákkal mi is hozzájárulunk plébániai közösségünk erősödéséhez.

Hernádyne Szemere Rita

Megkeresztelték szerkesztőségünk új „tagját”, legifjabb Müller Ferencet

Utolsó csütörtök

Csoportunk másfél évvel ezelőtt alakult és hét házaspárból áll. Mindannyian fiatal (5-10 éves), általában kétgyermekes házások vagyunk, ezért egy már tapasztaltabb házaspárt, Rajkai Jánost és feleségét, Ágít kértük meg közösségünk vezetésére.

Szeptembertől májusig havonta egyszer, minden hónap utolsó csütörtökén találkozunk. Hogy összejöveteleink ne „ússzanak el”, igyekezzünk mindig egyfajta menetrend szerint haladni. Találkozóinkat közös imával kezdjük, majd meghall-

gatjuk az est témáját bevezető gondolatokat, amelyeket aztán élénken megvitatunk. Végül megpróbáljuk összefoglalni, mi az, amit a találkozóról hazaviszünk. A tavalyi évben a házasságról beszélgettünk, elméltünk. Idén pedig a II. Vatikáni zsinatot választottuk témának.

Reméljük, ezek az esti beszélgetések segítenek minket abban, hogy egymást erősítve hitben és szeretetben választ ill. megoldást találjunk az életünkben felmerülő kérdésekre és problémákra.

H.Sz.R.

Családapa imádsága

Uram, Istenem, te úgy rendelted, hogy családot alapítsak. Engedd fölismerem a keresztény család értelmét és feladatait.

Kérlek, állj mellettem, hogy családomat tetszésed szerint helyesen vezethessem, és enyéimnek jó példával szolgálhassak.

Adj szeretteimnek egészséget és boldogságot, hitet és szeretetet, igaz lelki életet; ajándékozd nekik békédet, amelyet nem kaphatnak meg a világtól.

Engedd, hogy védelmed alatt boldog közösséggé váljunk; hogy szeretettel és hűséggel viseljük el, amit ránk küldesz; hogy osztozhassunk egymás örömeiben és bánatában.

Adj erőt, hogy amikor szeretteim elcsüggednek, s keserű csalódás éri őket, vigasztalást, menedéket és támaszt jelenthesek számukra.

A názáreti Szent Család legyen mintaképünk!

Jézus, Mária, József, vezessetek, segítsetek, óvjatok bennünket! Ámen.

Szerda este 8 óra. A hónap utolsó szerdája. A plébánia már kezd kiürülni, talán csak a gitárosok próbálnak még. Van aki munkából jön, vannak akik otthonról. Van olyan család, ahol most marad egyedül először a hat éves nagyfiú. Megvárjuk, míg mindenki megjön. Akinek közbejön valami, az biztos telefonál. Az egyik házaspár éppen síelni van, a másik helyen betegek a gyerekek. Tíz házaspár jár össze, már több mint két éve.

Énekekkel kezdünk, mint mindig. A közös hang megalapozza az együttlétünket. Valaki mindig felkészül. A témákat közösen válogattuk össze még az év elején: imádság, ünnep, hivatás és család, szabadidő, szekták. Mindenki szívesen jut. Mindenkinek van véleménye. Mindenki figyel, hogy a másik is elmondhassa amit gondol. A vezérmotívum a család. A saját családjunk. Az Egyház. A mi egyházunk, egyházközösségünk. Nem meglepő, hogy mindig ide vezet szinte mindegyik megbeszélés.

Immár ötödik éve működik a plébánia égisze alatt Márton atya támogatásával. Ez a kis közösség az egyházkerületben élő, főként 1-3 éves, óvodába még nem járó gyermekek és anyukáik rendszeres találkozóhelye. Szerdánként az alsó hittanteremben játszanak, énekelnek és alkotnak a gyerekek. Kezdetben 5-6 család apróságai számára jelentett tartalmas együttlétet és az anyukáknak is teret adott a beszélgetésekre. Mára kissé megváltozott a kép. Mintegy harminc gyermek jár változó rendszerességgel a klubba, ami alkalmanként 15-18 gyermeket és anyukáit jelenti. A kör is bővült, más egyházközösséghez tartozók, sőt az egyházhoz nem tartozók, de közösséget keresők is eljárnak a foglalkozásokra. A

Utolsó szerda

Tíz házaspár. Egyikünkénél már unokák is vannak. Másikunknál most született meg a negyedik kisgyerek. Szeretnénk, hogy ha ők egy olyan életet élneek, ahol az igazi értékek a helyükre kerülnek, ahol a család igazi családot jelent, ahol az egyházban megtalálják feladatukat, ahol az Isten-szeretet, az ima, a szolgálat, a közösség mindennapunkká válik.

A másfél óra mindig nagyon kevés. Fél tízkor előkerül a közös, megkésztet vacsora. A házaspárok sokszor egy pohárból isznak. Így is összetartozunk. Hétvégi programok, kirándulás, gyertyagyújtás adventben vagy éppen farsangi összejövetel. Szinte állandóan adódik alkalom a szerda esték kiegészítésére.

A végén ismét elcsendesedünk. Egyikünk felolvass egy rövid elmélkedést. Saját fordítása. Megállunk a heti rohanás közepén és egy kicsit ... együtt vagyunk.

Vidáman búcsúzunk el. Az au-

tóban egymásra nézünk.

-Jó volt ?

-Jó volt !

Félszavakból is megértjük egymást. Aztán mégis, órákig, napokig, hetekig beszélgetünk, míg végre el nem jön az utolsó szerda.

Tóth Zoltán

Törékeny kincs - boldog házasság

...címmel **6 részes szemináriumot** indít április elején plébániánkon **Somogyiné Petik Krisztina** pszichológus. Az egyes találkozót hetente egyszer, az esti órákban tartja. Szeretettel várja azokat a házaspárokat, akik a beszélgetések, az együtt-gondolkodás és a közös imádság révén el szeretnék mélyíteni kapcsolatukat, egymás iránti szeretetüket. **Jelentkezni lehet február végéig** a sekrestyében vagy Hernádyné Szemere Ritánál

(Tel.: 355-86-95).

Babaklub

programot mintegy megörököltük, és igyekszünk az igényekhez igazítani.

Minden alkalommal egyszerű kézműves feladatokkal várjuk a nagyobbakat, s párhuzamosan folyik a szabad játék is. A foglalkozás második részében énekelünk, mondókákat tanulunk az anyukák aktív részvételével. A befejezés mindig a közös imádság. A korábbi években a mamák egymás közt beosztották a hoznivalókat s a tennivalókat, és szinte mindenki vállalt valamit a lebonyolításban, miközben volt egy-egy koordinátor. A megnövekedett létszám ezen a téren is változást igényelt. Állandó, mindig jelenlévő vezető személyében. Jelenleg *dr. Vörös*

Attiláné, Teri vezeti az énekesmondókás foglalkoztatást, nagy szeretettel és odaadással. Az eszközöket az ISM pályázatán nyert pénzből vettük, illetve a játékokat a plébániai karitástól és magánszemélyektől kaptuk. A megnövekedett létszám és a helyszín adottságai a korábbi kötetlen beszélgetéseknek sajnos gátat szabnak, így egyelőre az anyukák igényei háttérbe szorulnak a gyerekek érdekében, de bízunk benne, hogy a plébániai átalakítások során lesz mód a tér növelésére, és a beszélgetni vágyó mamák is jól érezhetik magukat. A helyi közössége ellenére mindenkit szeretettel várunk, aki gyermekének és magának közösséget keres.

Magó Kinga

GITÁROS SAROK

Szeretnénk az év első felében, nagybőjtben, virágvasárnapot megelőző szombat este a hatos mise után áhítatot tartani, és április közepén egy felvidéki kórust meghívni templomunkba.

Kérjük a testvéreket, hogy munkánkat imáikkal segítsék!

Gitárosok

Felső-Krisztinavárosi Gitáros Együttes
1990-2002

„Keress alkalmas időt arra, hogy önmagaddal foglalkozzál, és Isten jótéteményeit újra meg újra végiggondoljad.

Hagyd azt, ami csak a kíváncsiság fölcsigázására való, azt fontoldgasd, ami nemcsak elfoglal, hanem arra indít, hogy magadba szállj.”

Kempis Tamás, Krisztus követése I. könyv 20.

IRODALOM

Wass Albert

SZEGÉNY VAGYOK

Szegény vagyok, szegényebb mint a koldus,
aki az utcasarkon kéreget,
mert felette tiszta ég ragyog,
s az ég szereti a szegényeket.

S a koldusok nagynéha hinni tudnak,
Istenben, égben, s abban, ami szent,
és imádkozni tudnak és szeretni
s a lelkük álma: Léthe-parti csend.

És jó annak, kit szánakozva néznek
és megsiratják fátylas csillogását
mosolytalan két könnyező szemének.

Rólam hiszik, hogy végtelen a kincsem:
pedig érzem, tudom, hogy semmim sincsen:
mindenkinek adósa maradok.

Mert szeretetben, hitben és reményben
a koldusnál is koldusabb vagyok.

BARABÁS!

Hozzád is oda-ment
reád emelte csöndes kék szemét,
megsimogatott és megkérdezett:
mért sírsz Testvér?
Te leborultál
és megcsókoltad mind a két kezét,
és így beszéltél:
„áldott a Neved!”

Másnap, mégis,
mikor a nap a Golgotán lement,
s ő szerető szavadra
tövisektől koszorúzva várt,
gőgös-csúnyára eltorzult a szád,
s hörögve felkiáltott:
„Barabás!”

ARCHÍV

Mehalt Dienes Valéria

Dienes Valéria, a neves keresztény gondolkodó és matematikus, június 8-án, életének 100. évében meghalt.

Utoljára június 7-én, szerdán délelőtt találkoztunk. Már szemét sem nyitotta fel, de hangomról megismert. A szavakat fáradtan lehelte, áldozni akart. Magához vette az útravalót. Miatyánkból, Üdvözlégyből mondtunk egy-egy töredéket, azután kicsit erőre kaptott és ugyancsak meglepett:

— Tudja mit Feri? Kössünk imaszöveget.

— Hogy gondolja?

— Hát úgy, hogy minden imámban benne lesz.

— Nagyon köszönöm. Mit adjak viszonzásul?

— Emlékezzék meg rólam szentmiséiben.

— Megteszem. Minden szentmisében ott lesz a szavak mögött, valahol az oltár közelében.

— Örülök, ennek nagyon örülök. Cserébe még adok valamit. Ha meghalok, akkor az egész örökkévalóságon át imádkozni fogok magáért.

Kérte, hogy simítsam meg a homlokát. Így maradtunk. Majd ujjaimba kapaszkodott, gyengén szájához vonta kezemet és megcsókolta. Tiltakozni akartam, de

azután hagytam, mert tudtam, hogy ez nem nekem, hanem annak szól, akihez készülődik. Ez volt Dienes Valéria búcsúja. Homlokára keresztet rajzoltam. Ez volt az én búcsúim. Június 9-én jött a hír: „Dienes Valéria június 8-án, csütörtökön délután 6 óra lájt meghalt”. Üzenete ez volt: „Mutasson be értem egy dicsőítő szentmisét.”

Elment egy igaz barát, akivel annyit kóboroltunk az időbirodalomban: múltban, jelenben és jövőben. Sokszor eljutottunk, csaknem mindig eljutottunk az idő határáig, ahol a múlt és a jövő beleolvad a jelenbe és akkor nem lesz már más csak örök jelen. Valériának már csak jelene van, és ebben megéli Isten nagyságát, a lét osztatlan egységét, kóstolhatja Isten végtelenségét, tapasztalja szeretetét és a szeretet gyógyító, mindent betöltő valóságát.

Nemrég ünnepeltük 99. születésnapját, és azt mondtuk, hogy eljárt fölötte az idő. Most pedig azt mondjuk, hogy megállt fölötte az idő. Valéria belépett az örökkévalóságba.

És a Szent Mihály templom egyik csendes zugában felhangzott Valéria kívánságára: „Dicsőség a magasságban Istennek...”

Greksa Ferenc

Új Ember 1978. június 18.

A 2001. év 3-4. negyedének anyakönyve

Halottak (3. negyedév):

1. Antal János (75)
2. Cservenkai György (84)
3. Tóth Sándorné sz.Pánczél Ildikó (54)
4. özv.Horváth Lajos (92)
5. Pohly László (54)
6. dr. Rócza József (72)
7. dr. Bori Ferenc (97)
8. Palotási Kornélné sz.Korsós Ilona (87)
9. özv. Riegler Istvánné sz.Jónás Anna (94)
10. Varga Imréné sz.Máté Anna (85)
11. Oldal Gábor Vilmos (86)
12. Szendrő László (60)
13. dr. Sebestyén Károly (85)
14. dr. Hepp Ferencné sz.Heimisch Erika (81)
15. dr. Réday Lajosné sz.Fenyvessy Ibolya (87)
16. Kurucz János (22)
17. Mulasics László (47)
18. Simon Ferenc (87)
19. Horváth Aladár (77)
20. Villányi László (70)
21. Nagy Ákosné sz....Piroska (90)
22. Hajnal Gyuláné sz.Kőszegi Katalin (85)
23. Török Bertalan (77)
24. Ipolyi Imre Gáspár (56)
25. Bárdos Sándorné sz. Papp Emma (60)
26. Horváth János (78)
27. dr. Kruppa László (91)
28. Kishalmi Béla (90)
29. özv. Herczeg Jánosné sz.Gallai Matild (93)
30. Lászlóné sz.Magyar Krisztina (51)
31. dr. Kelemen József (58)
32. Tátrai Jolán (55)
33. Sil Józsefné sz.Lajkó Ilona (71)
34. Szabovits Tibor (50)
35. dr. Gyires Béla (92)
36. dr. Szendrey Éva (73)
37. Gedeon József (67)
38. özv. Böhm Gizella (91)
39. Rill Géza (90)
40. dr. Hajtó Aurél (72)
41. Henezs András (73)
42. Márton Miklós (67)
43. Kárpáti Boldizsár (79)
44. Kovács József (78)

Halottak (4. negyedév):

1. Hantos Sándor (82)
2. Juhász István (70)
3. Csertői Sándorné sz.Ágh Sarolta (86)
4. Audics Józsefné (81)
5. dr. Herczenik Győzőné sz.Csutorás Rozália (81)
6. Körmendi György (84)
7. özv Orient Tiborné sz.Horváth Klára (81)
8. Farkas Jenőné sz.Frankl Éva (88)
9. Kiss Dénesné sz.Móricz Éva (70)
10. Dr. Komáromi-Hiller Oszkár (88)
11. Ternóczky Béláné sz.Honfi Piroska (80)
12. Bánóczy Kálmán Andrásné sz.Ligeti Lilly (87)

13. Csuka Ernőné sz.Gaál Irén (95)
14. Pelikán József (84)
15. Gyenisné Réthy Éva (49)
16. Aradi Miklósné sz.Ferencz Katalin (47)
17. Chatáry Magda sz.Szentgyörgyi Horváth Magda (74)
18. Pozsonyi Ottó (65)
19. Törseök Károly (78)
20. Ambrus Dezsőné sz.Papp Mária (80)
21. Ercsényi István (79)
22. Illényi András (39)
23. Pauer Jenő (82)
24. dr. Rakvócs Józsefné sz.Szabó Olga (61)
25. Léránt Zoltán (32)
26. Jankovich Oszkárné sz.Bodiczky Éva (63)
27. Szalontai Attila (47)
28. Imre Győzőné sz.Tichy Marianne (88)
29. Móller Lajosné sz.Andok Katalin (57)
30. Nagy István (88)
31. Zvala Józsefné sz.Juhász Etelka (88)
32. Alparán Józsefné sz. Berdár Anna (86)
33. Bősze János (88)
34. dr. Pap Istvánné sz.Szántó Mária (69)
35. Varga László (79)
36. Varga Lászlóné sz.Sereg Mária (61)
37. özv. dr. Hajduné dr. Kling Katalin Margit (56)
38. Scharf Aladárné sz.Herboly Gizella (95)
39. Kónya Józsefné sz.Karuska Mária (84)
40. Simó László (91)

A 2001. év második félévében a következő testvéreinket kereszteltük meg.

1. Bácskai Borbála (2000)
2. Orazi Elizabetta (2001)
3. Kapus Ádám (2001)
4. Siposs Mátyás Géza (2001)
5. Gyebnár Mátyás (2000)
6. Szabó András (2001)
7. Seidl Ágota Zita (2001)
8. Budai Zalán László (2001)
9. Borosnyay Bence Pál (2000)
10. Laczkó Benedek Péter (2001)
11. Hargitai Bálint Tamás (2001)
12. Dobos Vajk Alexander (2001)
13. Boronkai Ábel (2001)
14. Lendvai Bence Balázs (2001)
15. Szabó Henrietta (2000)
16. Mikófalvy Franciska Ágnes (2001)
17. Boros Eszter Dóra (2001)
18. Papp Kristóf Bálint (2001)
19. Hernády Miklós (2001)

Július és december között 5 pár kötött házasságot templomunkban.

1. Bárdi István Péter – Takács Judit
2. Bihari Zoltán – Tenk Dóra
3. Monostory Ádám – Jankó Ágnes
4. Németh László – Vincze Bea
5. Narancsik Imre – Nagy Eszter

Szent Mihály arkangyal

foto: Hauser Péter

Templomunk hajójának jobboldali egyik ablak az Egyház egyik legkedveltebb, legtöbbet ábrázolt és legtutkozottabb szentjét, *Mihály arkangyalt* ábrázolja. *Mihály Cáborral* és *Rafaellal* a három főangyal egyike, akinek alakja mind az Ószövetségben, Dániel próféta könyvében (Dán 13,1), mind az Újszövetségben, Júdás apostol levelében (Júdás 9) és a Jelenések könyvében megjelenik (Jel 12,7).

Az angyalok - így Mihály főangyal istent nélküli, szellemi lények, Isten küldöttei, így sem földi életről és halálról, sem égi születésnapról nem lehet szó esetükben. Ők az idők kezdetétől fogva szolgálnak Istennek.

Mihály a héber *mika'el* szóból ered, jelentése *ki olyan, mint Isten*.

Egyes tudósok szerint személye az ókori egyiptomi és görög-római istenségek túlélésének jele a keresztény hitvilágban. Egyes elméletek szerint alakja *Hermész* vagy *Mekúr* alakjával azonosítható. Ezt az elméletet természetesen az egyháztörténészek túlnyomó többsége vitatja.

Tisztelete a IV. században kezdődött Bizáncban. A *Konstantin* császár által emelt *Michaelion* után, hamarosan Alexandriában építettek tiszteletére templomot. Keletről került az V. század végén kultusza Nyugat-Európába, eleinte a görög telepesek által lakott dél-itáliai településekre. A legenda szerint először a calabriai *Monte Garganon* jelent meg, ahol templomot emeltek tiszteletére. *Nagy Szent Leó* pápa 440 és 461 között a római *Via Salarián* építtetett templomot neki. Ezt a hagyomány szerint szeptember (egyes források szerint november) 29-én szentelték fel, azóta emlékezik meg az Egyház Mihály arkangyalról szeptember 29-én. Ravennai temploma 546-ra épül fel. Rómában *Hadrianus* császár mauzóleumának tetejére állítottak egy őt ábrázoló szobrot. *Nagy Szent Gergely* pápa idején pestis tombolt a városban, amit a mauzóleum tetejéről Mihály arkangyal kivont kardjával kényszerített távozásra. Ennek emlékére *Hadrianus* császár mauzóleumában *IV. Bonifác* kápolnát emeltetett tiszteletére. Azóta hívják a mauzóleumot *Angyalvárnak* (*Castel Sant' Angelo*). 708-ban vagy 709-ben Normandiában *Avranches* püspökének jelent meg és kérte, hogy egy sziklaszirtre kápolnát építsen neki. Ez a híres *Mont-Sain-Michel* zarándokhely, a középkori építészet remekműve.

A középkorban nagyon sok templomot és kápolnát ajánlottak pártfogásába. Érdekes módon ezek nagy többsége dombon vagy hegyen állt. A nagyobb templomok kapuján láthatjuk

alakját, és a középkori városkapuk is a védelmező szent oltalmában álltak (pl. a pozsonyi Szent Mihály kapu).

A hagyomány szerint Szent Mihály az utolsó ítélet során mérlegeli a halottak jó és rossz cselekedeteit. Akinél a jó cselekedetek vannak túlsúlyban, a mennyországba, míg akinél a rosszak, a pokolba kerül. Az utolsóítélet-ábrázolásokon ezért láthatjuk a legtöbbször mérleggel kezében. Talán emiatt is tartották őt a holtak szószólójának, és ezért ajánlották a temetőket és a temetőkápolnákat oltalmába.

Mihály arkangyalt a keresztény művészet évszázadai alatt nagyon sokan és nagyon sokféle képen ábrázolták. Olyan zseniális művészek örökítették meg különböző formában, mint *Giovanni Pisano*, *Pierro della Francesca*, *Raffaello*, *Luca Giordano* vagy *Rubens*. Általában attribútumaival, a karddal és kezében az utolsó ítéletre utaló mérleggel láthatjuk.

Magyarországon nagyon hamar elterjedt tisztelete. Az ő oltalmába ajánlotta *István király* a veszprémi székesegyházat, de ő a védőszentje a váci és a gyulafehérvári egyházmegyéknek is. Alakja a Szent Korona bizánci részén is látható. Patrónusa a magyarországi gótikus építőművészet két gyöngyszemének, a soproni és a kolozsvári Szent Mihály templomnak. Viszontláthatjuk a felvidéki szárnyas oltárokon, valamint a történelmi Magyarország több száz templomában, ami titulását viseli. Az Esztergom-budapesti Főegyházmegyében is 8 templomot szenteltek fel tiszteletére, a legismertebb talán a Váci utcai Angolkisasszonyok temploma vagy a margitszigeti Szent Mihály kápolna. Se, szeri se száma a szeptember 29-i ünnepéhez fűződő népszokásoknak, ezek részletes ismertetése könyveket töltene meg.

V.M.

A Felső-Krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia közösségének lapja

Megjelenik évente hatszor: Adventre, Böjtelőre, Nagyböjtre, Húsvétra, Te Deum-ra és Veni Sancte-ra

V. évfolyam, 3. szám 2002. nagyböjt, következő lapzárta: 2002. márc. 24.

Szerkesztik: Babics Balázs, Béres György, Lukách Krisztina, Müller Ferenc, Szerdahelyi Csongor, Vasdinnyey Miklós
Írásaikat, észrevételeiket várjuk a sekrestyébe vagy a felsokrisztina@freemail.hu e-mail címre.

Lapunk megjelenését a Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.